

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет оперативно-рятувальних сил
(назва факультету/підрозділу)

Кафедра пожежної та рятувальної підготовки
(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Висотно-рятувальна підготовка
(назва навчальної дисципліни)

професійна обов'язкова
(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 – «Цивільна безпека»
(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 261 – «Пожежна безпека»

Рекомендовано кафедрою пожежної та рятувальної підготовки на 2024-2025 навчальний рік.

Протокол від «02» червня 2024 року № 11

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Висотно-рятувальна підготовка».

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Висотно-рятувальної підготовки» дозволяють виконувати обов'язки пожежно-рятувальника, рятувальника верхолаза під час проведення висотно-рятувальних робіт в опорному та безопорному просторах та на об'єктах підвищеної поверховості.

Даний курс передбачає формування у майбутніх фахівців чіткі знання і практичні навички, щодо виконання завдань та дій за призначенням, з врахуванням:

- вимог нормативно-правових документів, щодо організації та діяльності пожежно-рятувальних підрозділів;

- призначення, принципів будови, тактико-технічних характеристик та правил експлуатації спеціального оснащення та страхувальних засобів;

- вимоги правил безпеки праці до рятувальних пристроїв, устаткування, оснащення та обладнання, засобів індивідуального захисту рятувальника-верхолаза;

- здатності аналізувати технічний стан та верхолазного оснащення, діяти в нестандартних ситуаціях;

- правил охорони праці під час проведення висотних робіт.

- уміння готувати до використання та правильно експлуатувати верхолазне спорядження, проводити його індивідуальне налаштування та його перевірку;

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі практичні заняття проводяться на матеріально-технічній базі кафедри, що дозволяє максимально приблизити виконання вправ та завдань до реальних умов.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Белюченко Дмитро Юрійович, старший викладач кафедри пожежної та рятувальної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, кандидат технічних наук.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнко 8, СОК, викладацька ПРП.
E-mail	mr.funt1984@i.ua
Наукові інтереси	Порівняльна оцінка різних варіантів проведення висотно-рятувальних робіт
Професійні здібності	Робітнича кваліфікація «Верхолаз»
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Порівняльна оцінка різних варіантів проведення висотно-рятувальних робіт

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Практичні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті

Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Метою вивчення дисципліни є підготовка фахівців, які мають оволодіти компетентностями, потрібними для запобігання виникненню пожеж чи надзвичайних ситуацій, обмеження їх розвитку, убезпечення людей, захист матеріальних цінностей, довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі та наслідків надзвичайних ситуацій, а також створення умов для пожежогасіння та проведення аварійно-рятувальних робіт та робіт на висоті.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	обов'язкова професійна
Рік підготовки	3-й
Семестр	5-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	-
- практичні заняття (годин)	44
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	46
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни

Раніше мають бути вивчені освітні компоненти: «Основи інформаційних технологій», «Фізика», «Вища математика», «Пожежна профілактика електроустановок», «Будівельні матеріали і конструкції та їх поведінка в умовах пожежі», «Ідентифікація вибухонебезпечних предметів».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Аналізувати стан забезпечення готовності караулу до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, керувати їх діями, у тому числі з використанням спеціального оснащення та спорядження при проведенні висотнорятувальних робіт на висоті, в безопорному (опорному) просторі та на об'єктах підвищеної поверховості.	ПРН27
Володіти принципами організації та методами проведення занять з особовим складом з пожежно-рятувальної та загальної фізичної підготовки, застосовувати навички безпечної роботи при використанні пожежно-технічного та спеціального оснащення, а також рухові навички при організації та проведенні занять із загальної фізичної підготовки, підтримувати загальну і спеціальну працездатність.	ПРН28
Дисциплінарні результати навчання	<i>аббревіатура</i>
Проведення аварійно-рятувальних робіт на висоті, в безопорному (опорному) просторі та на об'єктах підвищеної поверховості.	

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК,СК
Здатність використовувати спеціальне висотно-рятувальне оснащення та спорядження при проведенні робіт в опорному та безопорному просторі та на об'єктах підвищеної поверховості.	СК31
Здатність складати та використовувати оперативні документи з пожежогасіння, у тому числі під час проведення занять з особовим складом чергових караулів підрозділу.	СК34
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>
Здатність використовувати спеціальне висотно-рятувальне оснащення та спорядження та організувати проведення висотно-рятувальних робіт в опорному та безопорному просторі.	

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Тема 1.1. В'язання вузлів для проведення висотно-рятувальних робіт.

Тема 1.2. Надягання індивідуальної страхувальної системи, організація страхівки та самострахівки.

Тема 1.3. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.

Тема 1.4. Підйом рятувальника на висоту 15м за допомогою верхолазного спорядження.

Тема 1.5. Спуск рятувальника з висоти 15м за допомогою верхолазного спорядження.

Тема 1.6. Рятування постраждалого з вікна 4-го поверху навчальної башти за допомогою рятувальної косинки.

Тема 1.7. Організація поліспастних систем для проведення висотно-рятувальних робіт.

Тема 1.8. Організація крутопохилої переправи для проведення висотно-рятувальних робіт з порятунку постраждалого.

Тема 1.9. Рятування постраждалого із колодязів та підземних шахт за допомогою рятувальної триноги.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контроль на робота
5-й семестр						
Модуль 1. Виконання навчальних вправ з висотно-рятувальної підготовки						
Тема 1.1. В'язання вузлів для проведення висотно-рятувальних робіт.	8		4	-	4	-
Тема 1.2. Надягання індивідуальної страхувальної системи, організація страховки та самостраховки.	8	-	4	-	4	-
Тема 1.3. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.	8	-	4	-	4	-
Тема 1.4. Підйом рятувальника на висоту 15м за допомогою верхолазного спорядження.	16	-	8	-	8	-
Тема 1.5. Спуск рятувальника з висоти 15м за допомогою верхолазного спорядження.	16	-	8	-	8	-
Тема 1.6. Рятування постраждалого з вікна 4-го поверху навчальної башти за	8	-	4	-	4	-

допомогою рятувальної косинки.						
Тема 1.7. Організація поліспастих систем для проведення висотно-рятувальних робіт.	10	-	4	-	6	-
Тема 1.8. Організація крутопохилої переправи для проведення висотно-рятувальних робіт з порятунку постраждалого.	8	-	4	-	4	-
Тема 1.9. Рятування постраждалого із колодязів та підземних шахт за допомогою рятувальної триниogi.	8	-	4	-	4	-
Разом за модулем 1	90		44	-	46	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.1. В'язання вузлів для проведення висотно-рятувальних робіт.	4
2.	Тема 1.2. Надягання індивідуальної страхувальної системи, організація страховки та самостраховки.	4
3.	Тема 1.3. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.	4
4.	Тема 1.4. Підйом рятувальника на висоту 15м за допомогою верхолазного спорядження.	8
5.	Тема 1.5. Спуск рятувальника з висоти 15м за допомогою верхолазного спорядження.	8
6.	Тема 1.6. Рятування умовного постраждалого з вікна 4-го поверху навчальної башти.	4
7.	Тема 1.7. Організація поліспастих систем для проведення висотно-рятувальних робіт.	4
8.	Тема 1.8. Організація крутопохилої переправи для проведення висотно-рятувальних робіт.	4
9.	Тема 1.9. Рятування постраждалого із колодязів та підземних шахт за допомогою рятувальної триниogi.	4
Разом		44

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.1. В'язання вузлів для проведення висотно-	4

	рятувальних робіт.	
2.	Тема 1.2. Надягання індивідуальної страхувальної системи, організація страховки та самостраховки.	4
3.	Тема 1.3. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.	4
4.	Тема 1.4. Підйом рятувальника на висоту 15м за допомогою верхолазного спорядження.	8
5.	Тема 1.5. Спуск рятувальника з висоти 15м за допомогою верхолазного спорядження.	8
6.	Тема 1.6. Рятування умовного постраждалого з вікна 4-го поверху навчальної башти.	4
7.	Тема 1.7. Організація поліспастичних систем для проведення висотно-рятувальних робіт.	6
8.	Тема 1.8. Організація крутопохилої переправи для проведення висотно-рятувальних робіт.	4
9.	Тема 1.9. Рятування постраждалого із колодязів та підземних шахт за допомогою рятувальної тринogi.	4
Разом		46

Форми та методи навчання і викладання

Форми та методи навчання і викладання

Основні форми навчального процесу при вивченні освітніх компонент, навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації); самостійна робота здобувачів; робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет; контрольні заходи (поточне оцінювання, модульне оцінювання, підсумкове оцінювання).

Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостей (інтелектуальних, психологічних, морально-етичних тощо) здобувачів, наявних умов і часу, відведеному для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація тощо.)

В ході проведення практичного заняття та виконання практичних вправ з висотно-рятувальної підготовки здобувачі послідовно вивчають методику виконання цих вправ, неодноразово повторюючи необхідні технічні навички.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей. Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є виконання навчальних вправ та нормативів із спеціальної підготовки та додаткових поточних контрольних питань. Визначення теоретичних знань у системі опитування Open Test 2.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України

90–100
80–89
65–79
55–64
50–54
35–49
0–34

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті методом виконання навчальних вправ з висотно-рятувальної підготовки, як на нормативні показники визначеного часу так і чіткого дотримання послідовності виконання навчальної вправи та необхідних заходів з безпеки праці, а також самостійна робота здобувачів. Для визначення теоретичних знань проходять тестування в системі Open Test 2 та додаткових поточних контрольних питань під час проведення кожного практичного заняття.

Усі вправи з висотно-рятувальної підготовки які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни необхідно виконати (відпрацювати протягом навчального семестру) на встановлений часовий показник (норматив відповідно до наказу ДСНС України №511 від 15.06.2017р.), а всі практичні вправи без встановлених часових показників необхідно виконати (відпрацювати протягом навчального семестру) в чіткій встановленій послідовності та з дотриманням визначених заходів з охорони праці.

З метою вдосконалення практичної підготовки та поглиблення і закріплення практичних навичок всі установчі практичні заняття проводяться на спеціалізованій матеріально-технічній базі де здобувач вивчає та вдосконалює навички з виконання вправ з висотно-рятувальної підготовки з застосуванням сучасного верхолазного оснащення.

Кожний здобувач вищої освіти має можливість отримати консультації та необхідні методичні вказівки. Вивчення теоретичної складової за темами практичних занять виконується у часи самостійної роботи.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	-	-

	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття*	8	9	72
	за результатами тестування в системі «Open Test 2». (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	28	28
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль екзамен				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті за модуль 1 (*оцінюється у діапазоні від 2 до 8 балів*):

8 балів – здобувач вищої освіти самостійно визначає в повному обсязі всі основні технічні характеристики та призначення необхідного висотного спорядження, статичних та динамічних поліамідних канатів, індивідуальних страхувальних систем та спеціального оснащення та страхувальних засобів, самостійно виконує практичні навчальні вправи з висотно-рятувальної підготовки без допомоги викладача в чіткій встановленій послідовності та з дотриманням визначених заходів з охорони праці;

6-7 балів – здобувач вищої освіти самостійно визначає усі необхідні основні технічні характеристики та призначення необхідного висотного спорядження, статичних та динамічних поліамідних канатів, індивідуальних страхувальних систем та спеціального оснащення та страхувальних засобів, самостійно виконує практичні навчальні вправи з висотно-рятувальної підготовки у встановленій послідовності під контролем викладача з дотриманням необхідних вимог безпеки праці;

4-5 балів – здобувач вищої освіти узагальнює основні технічні характеристики та призначення необхідного висотного спорядження, статичних та динамічних поліамідних канатів, індивідуальних страхувальних систем та спеціального оснащення та страхувальних засобів, самостійно виконує практичні навчальні вправи в встановленій послідовності з висотно-рятувальної підготовки під контролем викладача, самостійно виправляє допущені помилки при виконанні практичних вправ без допомоги викладача, дотримується необхідних вимог безпеки праці.

4 балів – здобувач вищої освіти узагальнює значну частину технічних характеристик та призначення необхідного висотного спорядження, статичних та динамічних поліамідних канатів, індивідуальних страхувальних систем та спеціального оснащення та страхувальних засобів, виконує практичні навчальні вправи з висотно-рятувальної підготовки, але допускає незначні порушення послідовності вправи, самостійно виправляє значну частину допущених помилок при виконанні практичних вправ, дотримується необхідних вимог безпеки праці та.

2-3 балів – здобувач вищої освіти узагальнює незначну частину технічних характеристик та призначення необхідного висотного спорядження, статичних та динамічних поліамідних канатів, індивідуальних страхувальних систем та спеціального оснащення та страхувальних засобів, виконує практичні навчальні вправи з висотно-рятувальної підготовки, але допускає незначні порушення

послідовності вправи, самостійно виправляє незначну частину допущених помилок при виконанні практичних вправ, дотримується необхідних вимог безпеки праці при нагадуванні викладачем;

0 балів - здобувач вищої освіти не володіє навчального матеріалу, не виконує практичні навчальні вправи з висотно-рятувальної підготовки у встановленій послідовності не володіє знаннями щодо вимог охорони праці.

Тестування є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення тестового контролю у середовищі «Open Test 2» під час проведення останнього практичного заняття.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні тестування (оцінюється у діапазоні від 1 до 28 балів):

28- 25 балів – 65-58 вірних відповідей на тестові питання;

24-23 балів – не менше 57-52 вірних відповідей на тестові питання;

22-18,5 бали – не менше 51-42 вірних відповідей на тестові питання;

17,9-15,4 балів – не менше 41-36 вірних відповідей на тестові питання;

15,2-14 бали – не менше 35-32 вірних відповідей на тестові питання.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі диференційованого заліку в 5-му семестрі, який виставляється як сума балів за всіма видами навчальної роботи.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

Критерії оцінювання знань здобувачів оцінюється від 1 до 100 балів:

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів: поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру; виконання модульних контрольних робіт (індивідуальних завдань); захист контрольних робіт (для заочної форми навчання); підсумкового контролю успішності.

90-100 балів – у повному обсязі володіє здобувач теоретичним матеріалом та виконанні всі навчальні практичні вправи згідно методичних рекомендацій та без порушень вимог охорони праці;

80-89 бали – на достатньому рівні володіє теоретичним матеріалом та виконанні всі навчальні практичні вправи в повній послідовності згідно методичних рекомендацій та без порушень вимог охорони праці;

65-79 балів – в цілому володіє теоретичним матеріалом та виконанні всі практичні вправи згідно методичних рекомендацій, але допускає незначні неточності, які не впливають на загальний результат, не допускає порушень вимог охорони праці;

55-64 балів – не в повному обсязі володіє теоретичним матеріалом та під час виконання практичних вправ допускає недотримання необхідної чіткої методичної послідовності, самостійно виправляє встановлені помилки за вказівкою викладача, дотримується вимог охорони праці;

50-54 на низькому рівні обсязі володіє теоретичним матеріалом та під час виконання навчальних практичних вправ виконує на встановлені мінімальні кількісні показники встановленого часу.

0-49 балів – не володіє навчальним матеріалом не в виконує практичні вправи.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань.

Перелік питань для підготовки до контрольно-модульної роботи №1:

1. Що таке ІСС?

2. На які види ІСС поділяються ?
3. Які функції повинна забезпечувати ІСС?
4. Що таке вузол?
5. На які основні групи поділяються вузли?
6. Які механічні характеристики вузлів?
7. Що таке страховка?
8. Що таке самостраховка?
9. Які основні принципи страховки та самостраховки?
10. Що одягають перед укладкою у ноші на постраждалого?
11. Якими вузлами кріпиться постраждалий до нош?
12. Якими вузлами закріплюються за ноші?
13. Що таке поліспаст?
14. Який принцип дії поліспастів?
15. Які є види поліспастів?
16. Які є види переправ?
17. Які основні вимоги безпеки при організації переправ?
18. Способи закріплення канатів переправи до опори?
19. Що таке опора?
20. Що таке кріплення?
21. Види опор?
22. Які дії повинен виконати пожежний-рятувальник при підготовці до підйому?
23. Які основні способи підйому?
24. Яке рятувальне спорядження використовується при підйомі на висоту?
25. Яка повинна бути швидкість спуску по канату?
26. Спорядження для спуску?
27. Дії пожежно-рятувальника, при обриві несучого канату?
28. Які основні фактори, впливають на вибір способу евакуації постраждалого з висотного об'єкта?
29. Які існують способи евакуації?
30. Як проводиться спуск постраждалого у системі типу «Косинка»?
31. Варіанти підйому постраждалого?
32. Алгоритм дій пожежного-рятувальника, під час підйому потерпілого?
33. Яка кількість пожежних-рятувальників потрібна для оперативного підйому та описати дії кожного?
34. Що представляє собою тринога-рятувальна?
35. Призначення, триноги-рятувальної?
36. Будова триноги-рятувальної?
37. Види карабінів?
38. Періодичність випробування ІСС?
39. Як класифікується СОСЗ?
40. Види ІСС?

Політика викладання навчальної дисципліни

1. При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у НУЦЗУ, Кодексу про академічну доброчесність НУЦЗУ, Положення про систему забезпечення Національним університетом цивільного захисту України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення

якості).

2. Кожний викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт.

3. Викладач обов'язково враховує присутність здобувачів на заняттях (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються), активність під час обговорення навчальних питань, попередню підготовку до практичних і семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне та своєчасне виконання завдань.

4. Без дозволу викладача користування мобільними пристроями на заняттях не дозволяється.

5. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

6. Здобувач вищої освіти на заняттях з освітньої компоненти «Пожежно-рятувальна підготовка» повинен приймати активну участь у відпрацюванні практичних навчальних вправ чітко та безпомилково виконувати всі практичні вправи з пожежно-рятувальної підготовки, до практичних занять повинен бути попередньо опрацьовувані теоретичні питання дисципліни за рекомендованою літературою.

7. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

8. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

9. Чітко виконувати вимоги з охорони праці та методичних рекомендацій щодо виконання практичних вправ з пожежно-рятувальної підготовки.

Політика доброчесності

1. Здобувач вищої освіти при виконанні самостійної чи індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і має право на повторне виконання завдання, що передбачене силабусом, з дотриманням політики доброчесності.

2. При виконанні індивідуальної самостійної роботи над рефератами до захисту допускаються роботи, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Освітньо-професійна програма «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» за спеціальністю 261 “Пожежна безпека” галузь знань 26 “Цивільна безпека”, рівень вищої освіти – рівень вищої освіти перший, ступень – бакалавр: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnisti/osvitni_programi/2024/261_PG_ARR_bak_24.pdf

2. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

3. Наказ МВС України від 15 червня 2017 року № 511 “Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту”:
https://zakononline.com.ua/documents/show/383372___758874

4. Наказ ДСНС України від 02.04.2024 № 375 “Рекомендації про особливості виконання органами управління та підрозділами ДСНС завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях під час збройної агресії” <https://dsns.gov.ua/upload/2/0/8/0/8/1/6/rekom.pdf>

5. Методичні рекомендації щодо виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників ОРС ЦЗ ДСНС України до виконання завдань за призначенням: <https://dsns.gov.ua/osvita-i-nauka/metodichni-materiali-z-profesiynoyi-pidgotovki/metodichini-rekomendaciyi>

6. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану. Навчальний посібник / Львів, 2023. <https://dsns.gov.ua/upload/1/9/2/4/3/5/9/diyi-dsns-objednana-kniga-compressed.pdf>

7. Висотно-рятувальна підготовка. Виконання рятувальних робіт на висоті: практичний посібник / Укладачі: О.А. Бурменко, Р. В. Пономаренко, Р. Г. Мелешенко, Д. Ю. Белюченко – Х.: НУЦЗУ, 2022. – 187 с.: http://ors.nuczu.edu.ua/images/PPPR/VRP/Vysotka_2022.pdf

8. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 62 від 27.03.2007 року про затвердження “Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті”: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0573-07#Text>

9. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 “Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України”: <https://zk.dsns.gov.ua/upload/4/6/4/9/5/6/2020-10-11-nakaz-312.pdf>

10. Белюченко Д.Ю. Порівняльна оцінка різних варіантів проведення висотно-рятувальних робіт. Problems of Emergency Situations. 2023. № 38. С. 80–95. doi: 10.52363/2524-0226-2023-38-6. <http://pes.nuczu.edu.ua/images/arhiv/38/6.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Освіта і наука URL: <https://dsns.gov.ua/osvita-i-nauka>

2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Національного університету цивільного захисту України. URL: <https://nuczu.edu.ua/ukr>.

4. Бібліотека Національного університету цивільного захисту URL: <http://library.nuczu.edu.ua/>

5. Відкрита системою тестування OpenTest2 URL: <http://univer.nuczu.edu.ua/opentest2/>.

Розробник:

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Дмитро БЕЛЮЧЕНКО

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)